

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51028-08-20 בן שלמה נ' ממון

לפני כבוד השופט אביים ברקאי

התובעים: אבי בן שלמה

נגד

הנתבעים: סמי ממון

פסק דין

1. פתח דבר

1.1 עניינו של פסק דין זה הוא מחיקה על הסף של ההליך. המחיקה היא בעקבות בקשת הנתבע להורות על דחיית טענותיו של התובע בשל "השתק שיפוטי". לטענת הנתבע, התובע, טען במסגרת הליך זה טענות הסותרות טענות שנטענו על ידו בהליך אחר.

1.2 יאמר מיד כי כי מצאתי לקבל את טענות הנתבע ובתוך כך להורות על מחיקת התביעה. נקיטת עמדה בהליך זה כנגד הנתבע הסותרת את העמדה בה נקט התובע בהליך אחר-מהווה אחיזה בשתי עמדות מנוגדות לגבי אותו עניין במסגרת הליכים בבית המשפט ואין להתיר זאת.

1.3 אין לאפשר לתובע לטעון בהליך זה טענות הסותרות טענות שנטענו במסגרת הליך אחר שהתקיים בביהמ"ש. הודאתו של התובע "בהיעדר חוב" בהליך האחר כאשר בהליך שלפני נטען ההפך- מהווה השתק לתובע המונע ממנו לטעון במסגרת תיק זה גרסה עובדתית אחרת. הכל בהתאם לנימוקים שיובאו להלן בהרחבה.

2. העובדות הרלוונטיות

2.1 התובע והנתבע היו שותפים ובעלי מניות בחלקים שווים בחברת "סנטר מוטורס" (להלן: "החברה") כאשר ביום 24.5.2010 חתמו על הסכם היפרדות לפיו יעביר התובע את מניותיו לידי הנתבע בהתאם לתנאים שסוכמו בין הצדדים בהסכם ההיפרדות.

2.2 לדברי התובע, בנספח א' להסכם ההיפרדות נקבע מפורשות כי ההלוואה שנטלה החברה "סנטר מוטורס" ממר שאול אשכנזי תוחזר ע"י החברה ו/או הנתבע. בנוסף,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51028-08-20 בן שלמה נ' ממון

לדברי התובע, במסגרת תנאי ההסכם הוסכם בין הצדדים כי הנתבע והחברה ישפו אותו בגין כל נזק, הפסד ו/או אובדן שיגרם לו כתוצאה מכל דרישה ו/או תביעה שינקטו כנגדו בין ההלוואה שניתנה לחברה ע"י שאול אשכנזי.

2.3 התובע הפנה להוראה נוספת בהסכם שם נאמר במפורש כי הוא לא יישא בתשלום כלשהו בגין "הערבות שנתן.. בקשר לפעולות החברה וכן להלוואה שנתן שאול אשכנזי לחברה". לטענתו, חרף ההתחייבויות כאמור, לא שילמה החברה ו/או הנתבע את ההלוואה שנטלה ומר שאול אשכנזי הגיש כנגדו תביעה כספית להשבת יתרת ההלוואה.

2.4 לדבריו, ביום 27.2.2017 ניתן פס"ד במסגרתו חוייב לשלם למר שאול אשכנזי את יתרת ההלוואה. בעקבות פסק הדין שניתן כאמור, התובע הדגיש כי פנה לנתבע על מנת שזה ישלם את כספי יתרת ההלוואה ואולם לטענתו- הנתבע סרב.

2.5 לטענת התובע, המלווה פתח כנגדו תיק בהוצאה לפועל והוא נאלץ להגיש טענת "פרעתי", כאשר חלק מטענותיו היו שהנתבע ו/או החברה שילמו את החוב לשאול אשכנזי, אך לדבריו- טענותיו נדחו. משכך, ציין התובע כי הוא נשא בתשלום יתרת ההלוואה ומכאן תביעתו.

2.6 מנגד, הנתבע עתר לדחות את התובענה, וטען בין היתר כי התובע מנוע מלהעלות טענותיו זאת בשל "השתק שיפוטי" שחל על התובע. זאת, הואיל והתובע טען במסגרת התביעה שהוגשה כנגדו בהליך אחר כי הנתבע שילם את מלוא יתרת ההלוואה.

2.7 ובמילים פשוטות, לטענת הנתבע, הואיל והתובע טען במסגרת טענותיו בהליך אחר כי הנתבע פרע את חובו כלפי מר שאול אשכנזי, הרי שעתה, לגישתו הוא מנוע מלטעון כי הוא לא פרע את חובו כלפי מר שאול אשכנזי.

3. המסגרת הנורמטיבית

3.1 בשורה של פסקי דין נדונה סוגיית ההשתק החל על בעל דין המבקש לטעון טענה הסותרת טענה שטען בהליך קודם. הטענה בדבר השתק השיפוטי יכולה להתעורר מקום שבו אחד מבעלי הדין מעלה טענות עובדתיות או משפטיות סותרות באותו הליך עצמו או בשני הליכים נפרדים.

3.2 בפסיקה קודמת וותיקה יותר נקבע כי לצורך הקמת השתק שיפוטי יש להוכיח שני תנאים- התנאי הראשון שנדרש היה להוכיח הוא כי אותו צד טען טענה סותרת בהליך קודם והתנאי השני אותו היה נדרש להוכיח הוא כי טענתו של אותו הצד התקבלה על ידי בית המשפט בהליך האחר.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51028-08-20 בן שלמה נ' ממון

3.3 בפסיקה מאוחרת, סוגיית ההשתק השיפוטי נדונה על ידי בית המשפט העליון ובעניין רעא 8297/12 הפניקס הישראלי לביטוח בע"מ נ' המוסד לביטוח לאומי (מיום 16.7.2013), נקבע ע"י בית המשפט העליון כי אין הכרח כי בכל מקרה ומקרה יחול "כלל ההצלחה הקודמת". לעניין זה נאמרו הדברים שלהלן:

"תורת ההשתק השיפוטי (The Doctrine of Judicial Estoppel), שהוכרה בשיטתנו המשפטית, קובעת כי "בעל דין שטען טענה בהליך אחד וטענתו התקבלה, מושתק מלהתכחש לטענתו גם בהליך נגד יריב אחר (שבעניינו לא נוצר מעשה-בית-דין) ולטעון טענה הפוכה" (ע"א 133/89 Interlego A/S נ' Exin-Lines Bros. S. A., פ"ד מח(4) 133, 194 (1994)). בשיטתנו, לכתחילה, אומץ כלל "ההצלחה הקודמת" (באנגלית: prior success rule) שנוהג במשפט האמריקני, בתורת תנאי לתחולתה של תורת ההשתק השיפוטי (רע"א 6753/96 מ.מ.ח.ת. בע"מ נ' פרידמן, פ"ד נ(5) 418, 422 (1997)). כלל זה קובע, כי על-מנת שטענת השתק שיפוטי תתקבל, על בעל הדין שטוען לתחולתה להראות כי לא רק שטענתו של בעל הדין אותו הוא מבקש להשתיק סותרת באופן מפורש את שטען בהליך קודם, אלא גם כי טענה זו התקבלה באותו הליך, אם כי אין הכרח להראות שהוא זכה במשפט בסופו של דבר (ראו: רע"א 4224/04 בית ששון בע"מ נ' שיכון עובדים והשקעות בע"מ, פ"ד נט(6) 625, 634 (2005), להלן: עניין בית ששון; State of New Hampshire v. State of Maine, 532 U.S. 742, 750-751 (2001)). חרף זאת, כבר בעניין בית ששון קבע השופט (כתוארו אז) א' גרוניס כי לשיטתו אין הכרח כי בכל מקרה ומקרה יהיה "כלל ההצלחה הקודמת" תנאי שאין בלתו (עניין בית ששון, בעמ' 633-634), ואילו השופט א' רובינשטיין הוסיף כי לדידו "באספקלריית תום-הלב – ובלשון פשוטה, הגינות – אין צורך ככלל בהצלחה קודמת בטענה זו"

ובהמשך נקבע כי:

"מכל מקום, ומבלי להידרש ליתרונותיה של גישה זו או אחרת, נראה שהיום הכול יסכימו כי בעל דין שטען טענה או נקט עמדה בפני בית משפט, וכתוצאה מכך צמחה לו "הנאה" כלשהי – במובן הפשוט של המילה – בפסק הדין, אף אם טענתו לא התקבלה, אינו רשאי לטעון, בשל כללי ההשתק השיפוטי, טענה מנוגדת לאותה טענה או עמדה בה נקט במסגרת הליך קודם." (ההדגשות אינן במקור).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51028-08-20 בן שלמה נ' ממון

3.4 מכאן, שעל מנת להחיל את הכלל בדבר השתק שיפוטי, על בעל הדין הטוען לתחולתו יש להראות כי טענתו של בעל הדין אותו הוא מבקש להשתיק סותרת את טענותיו בהליך אחר. וכאמור, אין הכרח להראות כי טענה זו התקבלה באותו הליך.

4. מן הכלל אל הפרט

4.1 בעניינינו, אין חולק כי התובע טען בהליך שיפוטי אחר טענה הפוכה שמכוחה צמחה לו "הנאה", וזאת הגם שמלוא טענותיו לא התקבלו. על כן אין חולק כי חל לגביו הכלל בדבר "השתק שיפוטי".

4.2 זאת ועוד, הדעת אינה נוחה מהתנהלות התובע אשר מחד עותר בתביעתה שלפני למתן פיצוי בגין אי תשלום יתרת ההלוואה ומאידך מעלה טענות סותרות בהליכים אחרים לפיהם ההלוואה נפרעה.

4.3 וכך, התובע עצמו ציין במסגרת כתב התביעה (סעיף 11 לכתב התביעה) כי: **"נאלץ להגיש טענת 'פרעתי' בתיק ההוצ'פ הנ"ל, כאשר חלק מטענותיו היו שהנתבע ו/או החברה, שילמו את החוב לשאול אשכנזי, אך טענותיו נדחו."**

4.4 זאת ועוד, אף בסיכומי התשובה, ציין התובע בסעיף 2 לסיכומיו כי: **"באותה תובענה שהגיש שאול אשכנזי כנגד התובע, הסתמך התובע על טענות של הנתבע, לפיהן הנתבע טען כי פרע את ההלוואה."**

4.5 כך גם בסעיף 3 לסיכומי התשובה ציין התובע כי: **"כל טענות ההגנה שהועלו ע"י התובע בתובענה של אשכנזי בכל הקשור לפירעון ההלוואה הן טענות שבאו מגורנו של הנתבע.."**

4.6 כך גם בסעיף 4 לסיכומי התשובה, במסגרתם הודה התובע כי מרבית טענותיו התקבלו בביהמ"ש המחוזי: **"טענות ההגנה של התובע בביהמ"ש המחוזי נטענו בתום לב ורובן הגדול והמכריע התקבל בביהמ"ש המחוזי."**

התקבלה הטענה של השקעה משותפת בכל הקשור לכספי ההלוואה.

התקבלה הטענה שרוב ההלוואה נפרעה ובמקום תביעה ע"ס 1,200,000 ₪ שתבע אשכנזי מהתובע בעניין החזר ההלוואה, נפסק כי על התובע לשלם לשאול אשכנזי סכום מזערי של 104,000 ₪ (קרן)."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51028-08-20 בן שלמה נ' ממון

וכן: "סכום זה נפסק מאחר והתובע הצליח להוכיח באמצעות טענותיו של סמי ממון (הנתבע) כי רוב ההלוואה נפרעה ע"י סמי ממון וכן ההלוואה נפרעה בחלקה ע"י העברת כספים בתביעה שהוגשה כנגד בני דעבול.."

4.7 וכך גם בסעיף 6 לסיכומי התשובה, טען כי: "נטענו טענות לפירעון אותה הלוואה, שהועמדה ע"י שאול אשכנזי בכתב התביעה שהגיש ע"ס 1,200,000 ₪, כאשר רוב טענות הפירעון התקבלו ונשאר חוב מזערי בגין ההלוואה שניתנה ע"י שאול אשכנזי והועמדה ע"ס של 104,000 ₪ (קרן)".
כמצוין לעיל, כל טענות הפירעון של ההלוואה נסמכו על טענותיו של הנתבע.."

4.8 ובסיפא סעיף 13 לסיכומי התשובה שם הודה כי: "כל אשר טען התובע בביהמ"ש מחוזי הנה טענה שסמי ממון טוען שפרע את ההלוואה שניתנה לשאול אשכנזי."

4.9 זאת ועוד, אף במסגרת פסק הדין שניתן בביהמ"ש המחוזי בתא (מרכז) 9663-06-12 צוין בסעיף 159 כי התובעים שכנגד (התובע בהליך שלפני) טענו כדלקמן: "סה"כ קיבל התובע שכנגד סכום כולל של 2,961,000 ₪... מתוך ההלוואה שנתן בסכום של 3,000,000 ₪. התובע שכנגד מחזיק בידו את ההמחאה האחרונה שמסר לידי סמי ממון בסכום של 43,000 ₪ אשר צפויה להיפרע בזמן הקרוב, ובכך תיפרע כל ההלוואה..."

4.10 הנה כי כן, התובע עצמו מודה בצורה מפורשת כי הלוואה נפרעה. במלוא הכבוד, איני מקבל את טענת התובע לפיה טענותיו ביחס לפירעון ההלוואה בהליך האחר נטענו על סמך "טענות שבאו מגרונו של הנתבע". אין חולק כי הטענות ביחס לפירעון החוב הועלו על ידו ואין חולק כי הן סותרות את טענותיו בהליך שלפני.

4.11 אכן, כטענת הנתבע לא ניתן לטעון בהליך שנוהל בביהמ"ש המחוזי כי לא קיים כל חוב של החברה כלפי שאול אשכנזי ומאידך לתבוע את הנתבע על כתב השיפוי בגין חוב שנטען ע"י התובע שלא קיים. הודאתו של התובע עצמו בהליכים האחרים כי לא קיים חוב כאשר בהליך שלפני נטען ההיפך, מהווה השתק לתובע המונע ממנו מלטעון במסגרת תיק זה גרסה עובדתית אחרת.

4.12 כאמור, נקיטת עמדה בהליך זה כנגד הנתבע הנוגדת את העמדה בה נקט התובע בהליך אחר- מהווה אחיזה בשתי עמדות מנוגדות לגבי אותו עניין במסגרת הליכים בבית המשפט. כאשר מודה בעל דין בהליך אחד בקיומו של מצב משפטי מסויים בעוד בהליך אחר מבקש לטעון למצב משפטי הפוך כפי במקרה שלפני - אין להתיר זאת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51028-08-20 בן שלמה נ' ממון

4.13 בע"א 513/89 S/interlego a נ' lines bros. S.a-exin (מיום 9/6/1994) עמדה כב' השופט דורנר בהרחבה על מטרתו של השתק השיפוטי אשר תכליתו למנוע פגיעה בטוהר ההליך השיפוטי ובאמון הציבור במערכת המשפט ובכלל למנוע את ניצולם לרעה של בתי המשפט, וכלשונה:

"מטרתו של השתק זה היא כפולה: (א) במישור המשפט הציבורי, הוא נועד לשמור על טוהר ההליך המשפטי, ולמנוע מבעל דין לנצל לרעה את בתי המשפט ובכך לפגוע בהשלטת הצדק; (ב) במישור המשפט הפרטי, תכליתו היא למנוע תוצאות בלתי צודקות המתחייבות לכאורה על-פי הדין (בהנחה שהטענה המאוחרת היא הטענה הנכונה), וזאת על-ידי השתקת בעלי הדין מלטעון ומלהוכיח בבית המשפט טענות עובדתיות ומשפטיות גם אם הן נכונות. כאמור, השתק זה, שביסודו גם שיקולים במישור המשפט הציבורי, רחב מן ההשתק מכוח מצג או מכוח הבטחה, שלהקמתו נדרשים הסתמכות בעל הדין על הטענה המקורית שבעטייה ניתן הסעד, ושינוי מצבו לרעה עקב כך. ראו: פרידמן וכהן, בספרם הנ"ל, בעמ' 96, המשווים השתק זה לאיסור במשפט הקונטיננטלי על טענות סותרות, שנקבע על סמך חובת תום הלב; א' רבילון, פרקים בדיני חיובים (המכון למחקרי חקיקה ולמשפט השוואתי ע"ש הרי סאקר, תשל"ז) 146-147."

4.14 בהתאם לכל האמור לעיל, ומשמטרתו של ההשתק נועדה לשמור על טוהר ההליך המשפטי, ומניעה מבעל דין לנצל לרעה את בתי המשפט הרי שיש לראות את התובע כמושתק מלנקוט בעניינו של הנתבע עמדה שונה מזו שנקט בהליכים האחרים.

לאור האמור לעיל אני מורה על מחיקת התביעה. התובע יישא בהוצאות הנתבע ושכר טרחת עו"ד אשר נקבעים לאור השלב המוקדם בו נמחקת התביעה על הסך של 6,000 ₪ בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד פסק דין זה ועד למועד התשלום בפועל.

ניתן היום, ז' חשוון תשפ"ב, 13 אוקטובר 2021, בהעדר הצדדים.

אביים ברקאי, שופט